

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/155/2018
Identifikačné číslo spisu: 7017200081
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7017200081.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobcu: JUDr. H. E., bytom v L., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny so sídlom v Bratislave, Špitálska 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 05.12.2016 sp. zn. UPS/US6/SSVOdPPKPC1/SOC/2016/11539, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/5/2017-38 zo dňa 24. apríla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/5/2017-38 zo dňa 24. apríla 2018 z a m i e t a.

Návrh žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd alebo správny súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 2Sa/5/2017-38 zo dňa 24. apríla 2018 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 05.12.2016 sp. zn. UPS/US6/SSVOdPPKPC1/SOC/2016/11539, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice z 03.08.2016 č. KE1/OPTnKĽZPaPČ/SOC/2016/119411-0019, ktorým žalobcovi nepriznal peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Krajský súd napadnutým rozsudkom súčasne zamietol návrh

žalobcu na prerušenie konania podľa ustanovenia § 100 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

2.1. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd z predloženého administratívneho spisu zistil, že preskúmaným rozhodnutím z 05.12.2016 č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11539 žalovaný podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice z 03.08.2016 č. KE1/OPTnKĽZPaPČ/SOC/2016/119411-0019, ktorým žalobcovi nepriznal peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla z dôvodu, že príjem žalobcu pre účely zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima ustanoveného v § 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2.2. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný konštatoval, že podkladom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia bol komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 22.07.2016 č. KE0/RPČ/SOC/2016/122945, podľa ktorého sa žalobca považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím v dôsledku stanovenia 70 %-nej miery funkčnej poruchy podľa prílohy č. III zákona. Z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia je žalobca odkázaný na sprievodcu a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu prvostupňovým posudkovým lekárom nebol stanovený. Sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia žalobcu v oblasti mobility a orientácie a v oblasti zvýšených výdavkov prvostupňový správny orgán v komplexnom posudku navrhol kompenzovať peňažným príspevkom na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Žalobcovi peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla správny orgán nepriznal z dôvodu, že jeho príjem je vyšší ako 3-násobok sumy životného minima a vlastní majetok v hodnote presahujúcej 31.833,-- eur.

2.3. V odvolacom konaní žalovaný zabezpečil vypracovanie lekárskeho posudku posudkovým lekárom ústredia a vypracovanie komplexného posudku zo dňa 29.11.2016 č. UPS/US6/SSVODPPKPC2/SOC/2016/12300. Posudkovým lekárom ústredia bola miera funkčnej poruchy žalobcu stanovená na 70 % podľa prílohy č. 3, časti III.8.d zákona pre cukrovku II. typu na intenzifikovanom inzulínovom režime v štádiu chronických komplikácií, v dôsledku čoho sa žalobca považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Posudkový lekár v lekárskom posudku uviedol, že žalobca sa lieči aj pre stav po vysokej amputácii pravej dolnej končatiny pre diabetickú gangrénu, ktorý je hodnotený mierou funkčnej poruchy 60 %. Ostatné chorobné stavy a komplikácie uvádzané v predložených odborných lekárskejších nálezoch (poruchy krvného tlaku a depresívna porucha pri somatickom ochorení) už nie sú posudkovo významné, neodôvodňujú zákonom stanovenú mieru funkčnej poruchy 50 %. Z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia je žalobca odkázaný na sprievodcu, termín opätovného posúdenia zdravotného stavu posudkový lekár ústredia nestanovil.

2.4. V rámci sociálnej posudkovej činnosti vykonanej dňa 29.11.2016 bolo zistené, že žalobca je poberateľom invalidného dôchodku, zároveň od 29.01.2016 vykonáva advokátsku činnosť so sídlom O. XX, L., kde sa aj obvykle v priebehu dňa zdržiava. Pri výkone sociálnej posudkovej činnosti žalobca uviedol, že pre pohybové obmedzenia sa pohybuje pomalším tempom, neistou a sťaženou chôdzou, s prejavmi celkovej slabosti a vyčerpania. Je schopný pohybu len na krátke vzdialenosti s oporou vychádzkovej palice, resp. v doprovode inej fyzickej osoby. Na premiestňovanie v domácom prostredí používa mechanický vozík. Na pravej dolnej končatine nosí protézu. Máva pretrvávajúce bolesti chrbtice, ako aj fantómové bolesti nohy po amputácii, pričom bolesti sú výraznejšie po väčšej námahe a pri zmenách počasia. Máva časté závratové stavy, v dôsledku cukrovky musí dodržiavať prísny diétny režim, čo si vyžaduje obstarávanie osobitných a potravinových výrobkov. Problémy má aj psychického charakteru, je depresívne ladený, nepokojný a nervózny, trpí nespavosťou. Pri rozhovore verbálny kontakt so žalobcom bol naviazaný, na kladené otázky odpovedal adekvátne a primerane veku, je

správne orientovaný. V odvolacom konaní žalobca preukázal vznik oprávnenia vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť od 29.01.2016, kedy bol zapísaný do zoznamu advokátov ako advokát. V súvislosti s výkonom svojho povolania využíva osobné motorové vozidlo, minimálne počas dvoch dní v týždni. Je držiteľom oprávnenia viesť osobné motorové vozidlo, ale nie je vlastníkom osobného motorového vozidla, preto svoju prepravu si zabezpečuje prostredníctvom svojich známych.

2.5. Žalovaný konštatoval, že z lekárskeho posudku, ktorý bol vypracovaný posudkovým lekárom ústredia vyplýva, že žalobca je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, lebo spĺňa podmienky uvedené v § 14 ods. 6 písm. a), b) zákona. Pri zisťovaní príjmu pre účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa § 18 ods. 8 zákona žalovaný zistil, že príjem žalobcu za rok 2015 činil spolu 37.269,12 eur. Žalovaný poukazom na § 38 ods. 17 zákona konštatoval, že priemerný mesačný príjem žalobcu za rok 2015 predstavoval sumu 3.105,76 eur, ktorý je vyšší ako 3-násobok sumy životného minima. Poukazom na ustanovenie § 41 ods. 12 zákona žalovaný uviedol, že z vyhlásenia žalobcu o majetku fyzickej osoby, ktorá žiada o peňažný príspevok na kompenzáciu alebo fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu zo dňa 08.04.2016 zistil, že žalobca vyhlásil, že vlastní majetok v hodnote presahujúcej 39.833,-- eur.

2.6. Žalovaný v rozhodnutí konštatoval, že nie je možné žalobcovi poskytnúť peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla z dôvodu, že nespĺňa podmienky zákona. Uviedol, že prvostupňový správny orgán pri rozhodovaní o peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla postupoval v súlade so zákonom, preto žalovaný rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia. K námietkam, ktoré uviedol žalobca v odvolaní (porušenie článku 5 ods.1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím) uviedol, že ich nemožno akceptovať vzhľadom na právne podmienky zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, kde sú presne stanovené podmienky pre priznanie požadovaného peňažného príspevku.

3. Žalobca podal v zákonnej lehote žalobu, ktorou sa domáhal toho, aby súd prerušil konanie a predložil vec Ústavnému súdu SR na rozhodnutie o súlade ustanovení § 41 ods. 12, § 38 ods. 17, § 18 ods. 18 zákona č. 447 z 29. októbra 2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov s článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, s ktorou vyslovila súhlas Národná rada SR, a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo aby zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

4. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“) citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 1 ods. 2, § 2 ods. 1, 2, § 38 ods. 1 písm. b/, bod 2, § 18 ods. 8, 16, 17, 18, § 41 ods. 12 uvedeného zákona, v spojení s právnou úpravou ustanovenou v čl. 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, v intenciách právnej úpravy článku 1 ods. 2, článku 7 ods. 5 a článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach, za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa prvej hlavy tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

5. Správny súd zistil, že Krajský súd v Košiciach pod sp. zn. 1Sa/3/2017 preskúmal rozhodnutie žalovaného zo dňa 05.12.2016 sp. zn. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/1136, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, ktorým tento nepriznal žalobcovi príspevok na diétne stravovanie z dôvodu, že žalobca má príjem vyšší ako 3-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú osobu podľa osobitného zákona; vo veci 1Sa/4/2017 Krajský súd v Košiciach preskúmal rozhodnutie žalovaného z 05.12.2016 sp. zn. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11538, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil

prvostupňové rozhodnutie, ktorým žalobcovi nebol priznaný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla z dôvodu, že žalobca má príjem pre účely zákona č. 447/2008 Z. z. vyšší ako 5-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú osobu podľa osobitného zákona, a že vlastní majetok presahujúci hodnotu 39.833,-- eur. Krajský súd uviedol, že v oboch prípadoch žalobca namietal rozpor s článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. V oboch prípadoch súd žalobu zamietol a nevyhovet žiadosti žalobcu o prerušenie konania podľa ustanovenia § 100 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku. Vzhľadom na to, že ide o vec toho istého žalobcu a totožného predmetu konania, ktoré už boli predmetom konania pred správny súdom, krajský súd v zmysle § 140 SSP poukázal na dôvody rozsudkov Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Sa/3/2017 z 09.06.2017 a č. 1Sa/4/2017 z 08.09.2017, v ktorých súd uviedol nasledovné:

„Ako vyplýva z vyššie citovaného ust. § 100 ods.1 písm.b) SSP, až do rozhodnutia vo veci samej môže správny súd v rámci vlastného uváženia rozhodnúť a podať návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov s Ústavou Slovenskej republiky podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ust. § 37 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky a o konaní pred ním. Ďalej z tohto ustanovenia SSP vyplýva, že na postup podľa tohto ustanovenia nemá účastník konania právny nárok. Úvaha správneho súdu je v tomto autonómna. Súd posudzujúc návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu uvedeného v ust. § 100 ods. 1 písm. b) SSP dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na konanie o súlade zákona č. 447/2008 Z. z., jeho ust. § 41 ods. 12, § 18 ods. 16, § 18 ods. 18 s ustanoveniami čl. 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, pretože na základe vlastného uváženia má za to, že uvedené ustanovenia zákona č. 447/2008 Z. z. sú v súlade s čl. 5 ods. 1 Dohovoru, keďže ako žalobca, tak aj všetky ostatné osoby, na ktoré sa aplikuje zákon, podľa názoru súdu sú posudzované rovnako a majú aj rovnaký nárok na svoju ochranu, ako aj požívajú rovnaký úžitok zo zákona, bez diskriminácie, či už ide o žalobcom tvrdení vyšší príjem alebo majetok v porovnaní s inými jednotlivcami Slovenskej republiky. Nakoniec ani žalobca neuviedol a ani súdu z vlastnej činnosti nie je známy ani jeden taký prípad, v ktorom by žalovaný postupoval inak, ako postupoval v žalobcovom prípade. Žalobcom citované všeobecné právne závery z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorých ide o celkom iné skutkové prípady a právne závery, bez toho, aby ich žalobca stotožnil so svojím prípadom, ktorý je daný v jeho veci a na ktoré sa žalobca odvoláva, nepostačujú. Preto súd návrh žalobcu na prerušenie konania, keďže nemal žiadnu pochybnosť o rozpore uvedených ustanovení § 41 ods. 12, § 18 ods. 16 a § 18 ods. 18 zákona s ust. čl. 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, zamietol. Ak súd ako bolo vyššie uvedené dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na konanie o súlade zákona, jeho ustanovenia § 41 ods. 12, § 18 ods. 16 a § 18 ods. 18 s ustanoveniami čl. 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, a ak žalobca v žalobe ničím nepreukázal, že je diskriminovaný žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaného, potom súd žalobe žalobcu, ktorej jediným bodom je žalobcom namiataný nesúlady čl. 5 ods. 1 Dohovoru, nemohol priznať úspech, pretože žalovaný rozhodol v súlade so zákonom, čo uznáva aj sám žalobca v poslednom podaní doručenom súdu 09.08.2017. Rozhodnutie žalovaného podľa názoru súdu je v súlade s čl. 5 ods. 1 Dohovoru, pretože žalobca bol posudzovaný podľa zákona rovnako ako ostatné zdravotne postihnuté osoby, bola mu poskytnutá rovnaká ochrana zo zákona ako iným zdravotne postihnutým osobám. Ak žalobca nespĺnil zákonom stanovené podmienky, na ktoré zákon (vnútroštátny) sa v čl. 5 ods. 1 Dohovoru odvoláva, potom mu nemohol byť priznaný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou pre nespĺnenie zákonných podmienok uvedených v ust. § 18 ods. 16 a § 18 ods. 18 zákona v spojitosti s prílohou č. 13 k zákonu.“

6. Krajský súd v preskúmvanej veci sa stotožnil s uvedeným právnym názorom, a preto žalobu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

7. Krajský súd účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože žalovaný si právo na náhradu trov konania neuplatnil, a žalobcovi ako neúspešnému účastníkovi konania právo na náhradu trov konania nepatrí (§ 167 ods. 1 a § 168 Správneho súdneho poriadku).

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu proti rozsudku krajského súdu

8. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a nesprávnym úradným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP). Navrhoval, aby najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Sa/5/2017 z 24.4.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9.1 V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca v úvode poukázal na skutkové zistenia daného prípadu. Rozsudok krajského súdu považoval za zmätočný a nepreskúmateľný. Mal za to, že napadnutým rozsudkom a konaním, ktoré mu predchádzalo, došlo k porušeniu článku 12 ods. 1 prvej vety, ods. 2, článku 13 ods. 3, článku 20, článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, článku 1 a článku 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 a článku 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článku 1 dodatkového Protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článku 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a článku 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v spojení s § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona.

9.2. Žalobca namietal, že v danom prípade došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Poukazom na to, že vo svojich podaniach namietal skutočnosť, že napadnutým rozhodnutím žalovaného mu bol popretý nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie, vytykal krajskému súdu, že jeho argumenty nechal bez povšimnutia. V danej súvislosti poukázal na judikatúru Európskeho súdu, podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (napr. *García Ruiz v. Hadjianastassiou v. Grécko*, § 33). Súčasne žalobca poukázal aj na ďalšie rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. *García Ruiz v. Španielsko*, § 2; *Georgídiás v. Grécko*, Recueil III/1997; *Souminem v. Fínako*, § 27, 1. júl 203; *Tatischvili v. Rusko*, § 58, 22. februára 2007; *Větrenko v. Moldavsko*; *Krasulya v. Rusko*). Dôvodil, že Ústavný súd SR k obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy uviedol, že okrem prístupu k súdu článok 46 ods. 1 ústavy priznáva určitú kvalitu súdneho konania - právo na spravodlivý proces, súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. V danej súvislosti žalobca poukázal na rozsiahlu judikatúru Ústavného súdu SR - napr. I. ÚS 108/07, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 311/07, I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08, III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06, III. ÚS 107/07, IV. ÚS 14/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 33/2012, I. ÚS 265/05, ako aj na ďalšie rozhodnutia ústavného súdu. Žalobca ďalej tvrdil, že ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre tiež uviedol, že všeobecný súd sa vo svojom rozhodnutí musí vyrovnáť so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, inak treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne a teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 ústavy a článkom 6 ods. 1 Dohovoru (opätovne poukázal na I. ÚS 265/05). Tiež poukázal na to, že ústavný súd v judikatúre konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09, III. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07, II. ÚS 410/06). Žalobca vyslovil názor, že Krajský súd v Košiciach v rozsudku sp. zn. 1Sa 4/2007 zo dňa 8. 9. 2017 nedal špecifickú odpoveď na námietky uvedené v jeho podaniach, v ktorých tvrdil, že žalovaný mu nepriznal výhodu zo zákona - príspevok na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou, z dôvodu jeho príjmu a majetku, čím došlo k porušeniu článku 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Uviedol, že výklad spočívajúci v tvrdení, že žalobca nesplnil zákonom stanovené podmienky, na ktoré zákon (vnútroštátny) sa v článku 5 ods. 1 Dohovoru odvoláva, a preto mu nemohol byť priznaný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla pre nesplnenie podmienok uvedených v § 18 ods. 16, ods. 18 zákona v spojitosti s prílohou číslo 13 k zákonu, treba považovať za arbitrárny. Tvrdil, že podľa komplexného posudku žalobca splnil podmienky, aby mu bol priznaný úžitok

zo zákona - príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, avšak dôvodom jeho nepriznania bol diskriminačný dôvod - jeho príjem a majetok. Dal do pozornosti, že v predmetnej veci nežiadal príspevok na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou, ale príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky motorového vozidla. Žalobca namietal, že napadnutý rozsudok vo svojom odôvodnení obsahuje nesúlad právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami. Považoval rozsudok súdu za zmätočný a arbitrárny. Trval na tom, že v danej veci došlo k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, článku 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd.

9.3. Žalobca nesúhlasil ani s postupom krajského súdu, ktorým zamietol jeho návrh na prerušenie konania a predloženie veci Ústavnému súdu SR. Uviedol, že v predmetnej veci navrhol krajskému súdu, aby konanie prerušil a vec predložil Ústavnému súdu SR na rozhodnutie o súlade ustanovení § 41 ods. 12, § 18 ods. 16, 18 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov s článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, s ktorým vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Žalobca nesúhlasil s argumentáciou správneho súdu, ktorou odôvodnil zamietnutie jeho návrhu na prerušenie konania. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR - PL ÚS 39/2014, I. ÚS 53/2010. Žalobca dôvodil, že systémovo zákon č. 447/208 Z. z. stojí na iných právnych základoch ako článok 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, majúc za to, že so systémovým prístupom zakotveným v predmetnom článku sa zákonodarca ku dňu podania žaloby nevyporiadal a zvolený procesný postup krajského súdu má v danej veci takú intenzitu, ktorá ovplyvnila rozhodnutie vo veci samej. Trval na tom, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1, článku 48 ods. 2 ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa § 13 Dohovoru, článku 1, článku 59 ods. 2 ústavy a článku 11 ods. 5 Listiny.

9.4. Ďalej žalobca namietal, že došlo k presunu dôkazného bremena na žalovaného. Dôvodil, že v predmetnej veci netvrdil, že mu nebola poskytnutá rovnaká ochrana zo zákona, ale namietal, že nemal rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie. Tvrdil, že Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v žiadnom ustanovení neumožňuje vylúčiť určitú skupinu zdravotne ťažko postihnutých osôb z nároku na úžitok zo zákona. Namietal, že jeho argumenty zostali nepovšimnuté. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 11 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) žalobca uviedol, že v predmetnej veci bol súdu žalovaným predložený administratívny spis, ktorého súčasťou je aj komplexný posudok Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Košiciach č. KEO/RPČ/SOC/2016/122945 zo dňa 22. 7. 2016, z ktorého vyplýva, že žalobcovi bol navrhovaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, žalobcovi však nebol príspevok priznaný z dôvodu výšky jeho príjmu a majetku. Žalobca mal za to, že predložil dostatok dôkazov v konaní a tým založil presun dôkazného bremena na žalovaného. Tvrdil, že žalovaný nepreukázal po presune dôkazného bremena pri poskytovaní výhod príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky motorov vozidla, že postupoval v danej veci voči žalobcovi nediskriminačne, a preto došlo k porušeniu § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie ústavného súdu III. ÚS 90/2015, rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky III. ÚS 880/15, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Nachova a ďalší proti Bulharsku (2004).

9.5. Žalobca ďalej namietal nesprávne právne posúdenie veci. Vyslovil názor, že krajský súd v danej veci vylúčil z aplikácie na daný prípad Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a namietaným ustanovením článku 5 ods. 1 tohto Dohovoru vo vzťahu k právu na rovnaký úžitok zo zákona pre každú zdravotne ťažko postihnutú osobu sa vôbec nezaoberal. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 4/2009, rozhodnutie ústavného súdu I. ÚS 313/2012 - 52. Citujúc článok 1 ods. 2, článok 7 ods. 5 ústavy a článok 152 ods. 4 ústavy žalobca uviedol, že predmetný Dohovor bol inkorporovaný do nášho právneho poriadku, a teda je jeho súčasťou, s režimom

prednostnej aplikácie vo vzťahu k vnútroštátnemu právu, a preto vzhľadom na jeho právnu silu a prednosť pred zákonom Slovenskej republiky bolo povinnosťou správnych orgánov vykladať jednotlivé ustanovenia školského zákona (nie je predmetom konania poznámka súdu) v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, prípadne správne orgány mohli priamo aplikovať pravidlá medzinárodného práva obsiahnuté v Dohovore. V danej súvislosti poukázal na judikatúru ústavného súdu IV. ÚS 77/02, III. ÚS 64/2000, I. ÚS 5/02, PL. ÚS 14/98, PL. ÚS 4/97, PL. ÚS 18/97, PL. ÚS 4/00, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 10/02, PL. ÚS 15/03, PL. ÚS. 38/04, PL. ÚS 8/04. Žalobca dôvodil, že Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v článku 5 zakotvuje zákaz akejkoľvek diskriminácie. Dohovor teda neustanovuje kvalifikované kritéria - zakázané dôvody diskriminácie. Priznáva však nárok na výhody zo zákona všetkým osobám v identickej situácii teda fyzickým osobám - posúdených za osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Dal do pozornosti, že zákon č. 447/2008 Z. z. nepriznáva osobám s ťažkým zdravotným postihnutím s vyšším príjmom a majetkom nárok na rovnaký úžitok zo zákona ako osobám s nižším príjmom a majetkom, pričom Dohovor v žiadnom ustanovení neumožňuje vylúčiť určitú skupinu zdravotne ťažko postihnutých od nároku na úžitok zo zákona. Trval na tom, že došlo k porušeniu článku 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Tiež dôvodil, že princíp nediskriminácie a princíp rovnosti sú úzko prepojené, v ktorej súvislosti poukázal na judikatúru súdu spadajúcu pod článok 14 - rozsudok súdu z 23. júla 1968 v belgickom lingvistickom prípade, Séria A, číslo 6 ods. 10, rozsudok z 28. mája 1985 v prípade Abdulaziz Cabales a Balkandali v. Spojené kráľovstvo Séria A, číslo 94 a ods. 78. Žalobca trval na tom, že zákon č. 447/2008 Z. z. poskytuje výhody a to príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, teda spadá do rozsahu práv zakotvených v Dohovore. Namietal, že rozdielne zaobchádzanie žalovaný - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny práce v Bratislave (nie je účastníkom konania poznámka súdu) nesprávne odôvodňuje solidárnym prístupom od určitého príjmu a majetku postihnutej osoby, keď príspevok tejto osobe sa neposkytuje, pričom takéto rozlišovanie však Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím neumožňuje, nakoľko priznáva všetkým zdravotne ťažko postihnutým osobám nárok na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie. Žalobca mal za to, že došlo k porušeniu článku 14 Dohovoru v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1 Dohovoru. Citujú článok 12 ods. 2 ústavy žalobca uviedol, že účelom úpravy článku 12 ods. 2 ústavy je ochrana pred diskrimináciou, keď diskriminácia nie je hodnotenie ľudí podľa ich individuálnych vlastností, ale hodnotenie podľa príslušnosti k určitej spoločenskej skupine. I v danej súvislosti žalobca poukázal na judikatúru ústavného súdu - PL. ÚS 10/104, PL. ÚS 13/19, PL. ÚS 1/2012, PL. ÚS 8/2014, II. ÚS 159/07, III. ÚS 328/05, IV. ÚS 88/07, IV. ÚS 14/07, PL. ÚS 36/95, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, PL. ÚS 14/98, PL. ÚS 4/97, PL. ÚS 18/97, PL. ÚS 4/00, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 10/02, PL. ÚS 15/03, PL. ÚS 38/04, PL. ÚS 8/04. Tvrdil, že dôvodmi diskriminácie sa zaoberá početná judikatúra ESĽP, na ktorú poukázal - napr. rozsudok vo veci sťažnosti č. 5100/71 z 8. 6. 1976 vo veci Engel a spol. proti Nemecku, rozsudok z 13. 7. 2010, sťažnosť č. 7205/07 vo veci Clift proti Spojenému kráľovstvu bod 59 a rozsudok z 4. 5. 2010, sťažnosť č. 21990/08 vo veci Peterka proti Českej republike. Tiež poukázal na to, že ústavný súd v súvislosti so všeobecným princípom rovnosti tiež konštatoval, že o odstránenie zvýhodnenia sa nemôže uchádzať každý, ale len ten, kto sa nachádza v rovnakej situácii ako neprímerane zvýhodnený, pretože vo vzťahu k nemu sa priznanie neprímeranej výhody javí ako porušenie princípu rovnosti a tento základný princíp je porušený ešte vtedy, ak sa s jednou skupinou adresátov noriem v porovnaní s inou skupinou zaobchádza inak, hoci medzi oboma skupinami nie sú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, že odôvodňujú takéto nerovnaké zaobchádzanie (nález ÚS SR II. 5/03). Žalobca mal za to, že došlo k jeho diskriminácii, nakoľko sa nachádza v rovnakej situácii bez toho, aby existovalo ustanovenie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktoré by osoby v jeho postavení z práva na úžitok zo zákona vylučovalo.

9.6. Žalobca záverom uviedol, že zákon poskytuje výhody len určitej skupine zdravotne ťažko postihnutých osôb, kde kritériom je ich majetok a príjem. Takéto osoby sa však ocitli v rovnakej situácii, preto im vznikol nárok na rovnaké výhody na základe lekárskeho posudku a komplexného posudku, avšak zákon zdravotne ťažko postihnuté osoby s vyšším príjmom a majetkom vylúčil z nároku na príspevok a to na základe kritéria a to ich príjmu a majetku. Nesúhlasil s argumentáciou Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny (nie je účastníkom konania poznámka súdu) s odôvodnením potreby solidarity. Trval na tom, že článok 5 ods. 1 Dohovoru zakotvuje nárok na rovnaký úžitok zo zákona

každej osobe zdravotne ťažko postihnutej bez akejkoľvek diskriminácie. Dohovor zmluvnému štátu neumožňuje vylúčiť z práva na výhody zo zákona určitú skupinu osôb a to s vyšším príjmom a majetkom, nakoľko zakotvuje nárok na rovnaký úžitok zo zákona pre každú zdravotne postihnutú osobu. Mal za to, že v kontexte uvedeného je zrejmé, že v danej veci sa s jednou skupinou adresátov noriem v porovnaní s inou skupinou zaobchádza inak, hoci medzi oboma skupinami nie sú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, že odôvodňujú takéto nerovnaké zaobchádzanie, a preto došlo k porušeniu článku 5 ods. 1 Dohovoru, článku 14 Dohovoru v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1 Dohovoru, článku 12 ods. 2 a článku 20 ods. 1 ústavy a § 11 ods. 2 a antidiskriminačného zákona.

III.

Vyjadrenie žalovaného správneho orgánu ku kasačnej sťažnosti žalobcu

10. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 16.10.2018. Nesúhlasil s dôvodmi žalobcu, ktorými namietal nezákonnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Žalovaný navrhol, aby najvyšší súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

11.1. V dôvodoch vyjadrenia žalovaný zdôraznil, že sa v celom rozsahu pridržiava svojich tvrdení uvedených vo vyjadrení k žalobe, vrátane svojich argumentov a záverov v ňom obsiahnutých. Kasačnú sťažnosť žalobcu považoval za nedôvodnú a s jeho tvrdeniami sa nestotožnil.

11.2. Vo vzťahu k námietke, ktorou žalobca v kasačnej sťažnosti namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ktoré videl v tom, že súd vylúčil z aplikácie na daný prípad Dohovor OSN o opravách osôb so zdravotným postihnutím a vôbec sa nezaoberal namietaným ustanovením článku 5 ods. 1 tohto Dohovoru vo vzťahu k právu na rovnaký úžitok zo zákona pre každú zdravotne ťažko postihnutú osobu žalovaný uviedol, že žalobca v kasačnej sťažnosti iba opakovane poukazuje na domnelé porušenie článkov ústavy a uvedeného Dohovoru, čo namietal už v podanej žalobe. Žalovaný nesúhlasil s argumentami žalobcu, majúc za to, že krajský súd so žalobcovými argumentami sa v dostatočnom rozsahu a správne vypořiadal v napadnutom rozsudku, vrátane aplikácie namietaného článku tohto Dohovoru OSN. Námietku žalobcu považoval za nedôvodnú.

11.3. Žalovaný za nedôvodný považoval aj ďalší dôvod, pre ktorý žalobca podával kasačnú sťažnosť. Uviedol, že dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP nie je možné v tomto prípade uplatniť, keď v konaní pred Krajským súdom v Košiciach nedošlo ani k porušeniu práva na spravodlivý proces a nemohlo dôjsť ani k porušeniu článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 ústavy, ako ani článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože rozsudok krajského súdu je náležite odôvodnený, pričom v odôvodnení sa súd v dostatočnom rozsahu pre meritum veci vyjadril k námietkam žalobcu. Vyslovil názor že krajský súd právne korektne a zrozumiteľne sa vysporiadal so všetkými právne a skutkovo významnými otázkami súvisiacimi s meritom veci. Odôvodnené závery, ku ktorým dospel Krajský súd v Košiciach žalovaný považoval za presvedčivé a racionálne.

11.4. Žalovaný v súvislosti s neopodstatnenosťou námietky žalobcu ohľadom porušenia § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona upriamil pozornosť na to, že porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou sa v zmysle § 307 a nasl. Civilného sporového poriadku uplatňujú osobitným druhom žaloby, odlišným od konania v správnom súdnictve podľa Správneho súdneho poriadku, kde súdy preskúmajajú len zákonnosť rozhodnutí, opatrení a iných zásahov orgánu verejnej správy. Uviedol, že takáto osobitná žaloba v danom prípade uplatnená nebola, a preto je v tomto smere neopodstatnená aj predmetná námietka žalobcu.

11.5. Žalovaný záverom uviedol, že rozhodnutie a postup žalovaného boli v súlade so zákonom, a preto Krajský súd v Košiciach postupoval správne pokiaľ dospel k záveru, že žalobu voči rozhodnutiu žalovaného bolo potrebné v celom rozsahu zamietnuť. Mal za to, že zo strany krajského súdu žiadnym spôsobom nedošlo k porušeniu ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, napadnutý rozsudok dostatočne vychádza zo zisteného skutkového stavu, ktorého právna subsumácia pod dotknuté ustanovenia právnych predpisov bola riadne správnym súdom odôvodnená, a preto námietky

žalobcu obsiahnuté v kasačnej sťažnosti nie sú dôvodné

IV.

Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného ku kasačnej sťažnosti

12.1. K vyjadreniu žalovaného ku kasačnej sťažnosti podal žalobca písomné vyjadrenie dňa 19. novembra 2018. Žalobca v dôvodoch vyjadrenia uviedol, že trvá na kasačnej sťažnosti a jej dôvodoch v plnom rozsahu. Opätovne vyslovil názor, že v predmetnej veci nedošlo k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany, nakoľko krajský súd na zistený stav veci nepoužil ústavné súladne interpretovanú medzinárodnú zmluvu - Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalobca trval na tom, že krajský súd v napadnutom rozsudku nebral do úvahy relevantné ustanovenia uvedeného Dohovoru.

12.2. Žalobca svoje vyjadrenie doplnil písomným podaním doručeným kasačnému súdu dňa 17.2.2020, v ktorom predložil právne námietky vyplývajúce z Všeobecného komentára č. 6 Výboru OSN pre osoby so zdravotným postihnutím a uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 616/2018-47 zo dňa 16. novembra 2018.

V.

Konanie pred kasačným súdom

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 2 SSP), v rozsahu námietok žalobcu uvedených v kasačnej sťažnosti, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

14. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/5/2017-38 zo dňa 24. apríla 2018, ktorým krajský súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 05.12.2016 sp. zn. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11539, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie. Krajský súd zároveň zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a predloženie veci Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o súlade ustanovení § 41 ods. 12, § 18 ods. 16 a ods. 18 zákona č. 447/2008 Z. z. s článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

15. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasťou ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

16. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11539 zo dňa 05.12.2016, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice z 03.08.2016 č. KE1/OPTnKŤZPaPČ/SOC/2016/119411-0019. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán žalobcovi nepriznal peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla z dôvodu, že príjem žalobcu pre účely zákona č. 447/2008 Z. z. je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima ustanoveného v § 2 zákona č. 601/2003 Z. z.

17. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

18. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

19. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal náležite v zmysle platnej právnej úpravy zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s právnou úpravou ustanovenou v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, v súlade s právnou úpravou ustanovenou v Ústave Slovenskej republiky postupom podľa Správneho súdneho poriadku a svoju právnu úvahu, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, náležite odôvodnil.

20. Najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa Správneho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako krajský súd o nedôvodnosti žaloby. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalobcu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s

obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami žalobcu uvedenými v kasačnej sťažnosti a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. Kasačný súd na zdôraznenie správnosti a zákonnosti rozsudku správneho súdu uvádza nasledovné.

VI.

Právne posúdenie kasačným súdom

21. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

22. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

23. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

24. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

25. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvoľe (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2

ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

26. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu zameral svoju pozornosť zásadným námietkam sťažovateľa - žalobcu, ktorými namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, keď správny súd dospel k záveru o zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým bolo potvrdené prvostupňové správne rozhodnutie v rozpore s čl. 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ako aj v rozpore s právnou úpravou ustanovenou v Ústave Slovenskej republiky. Žalobca súčasne namietal, že krajský súd nesprávnym úradným postupom mu ako účastníkovi konania znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP).

27. Kasačný súd zistil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný už rozhodol v obdobnej veci totožných účastníkov konania, a to v právnej veci žalobcu: C. H. E., narodený XX. G. XXXX, bytom v L., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 8, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 05. decembra 2016, Číslo: UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11538, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 08. septembra 2017 č. k. 1Sa/4/2017-44. Predmetom súdneho prieskumu v uvedenej veci bolo rozhodnutie žalovaného (z 05. decembra 2016 Číslo: UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11538), ktorým žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice z 05. augusta 2016 Číslo: KE1/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2016/119409-0019, ktorým podľa § 34 ods. 1, § 41 ods. 12, § 18 ods. 12 a 16 zákona č. 447/2008 Z. z. nevyhovel žiadosti žalobcu a nepriznal mu peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 08. septembra 2017 č. k. 1Sa/4/2017-44, postupom podľa § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 05. decembra 2016 Číslo: UPS/US6/SSVODPPKPC1/2016/11538. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v tejto veci o kasačnej sťažnosti žalobcu podanej proti rozsudku krajského súdu rozhodol rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/1/2018 dňa 29. mája 2019 tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol, súčasne zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

28. Podľa § 464 ods. 1 SSP ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

29. Z uvedených dôvodov kasačný súd v predmetnej veci len poukazuje na rozhodnutie kasačného súdu vo vyššie uvedenej obdobnej veci - rozsudok sp. zn. 7Sžsk/1/2018 dňa 29. mája 2019, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvádza nasledovne:

„ 29.1. Cieľom Dohovoru OSN je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti (Článok 1)

Podľa Článku 2 Dohovoru OSN, diskriminácia „diskriminácia na základe zdravotného postihnutia“ je každé robenie rozdielov, vylúčenie alebo obmedzenie na základe zdravotného postihnutia, ktorých cieľom alebo účinkom je narušiť alebo znemožniť uznávanie, využívanie alebo uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo inej oblasti na rovnakom základe s ostatnými; zahŕňa všetky formy diskriminácie vrátane odmietnutia primeraných úprav;

Podľa Článku 4 ods. 1 písm. a/, b/, d/ a e/ Dohovoru OSN, zmluvné strany sa zaväzujú zabezpečiť a podporovať plné uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím bez akéhokoľvek diskriminovania na základe zdravotného postihnutia. Na tento účel sa zmluvné strany zaväzujú prijať všetky príslušné legislatívne, správne a iné opatrenia na uplatňovanie práv uznávaných v tomto dohovore; prijať všetky príslušné opatrenia vrátane zákonodarstva na úpravu alebo zrušenie existujúcich zákonov, predpisov, zvykov a praktík, ktoré

predstavujú diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím; zohľadniť ochranu a podporu ľudských práv osôb so zdravotným postihnutím v každej politike a v každom programe; zdržať sa akéhokoľvek konania alebo praktík, ktoré sú v rozpore s týmto dohovorom, a zabezpečiť, aby verejné orgány a inštitúcie konali v súlade s týmto dohovorom; prijať všetky primerané opatrenia na odstránenie diskriminácie na základe zdravotného postihnutia zo strany akejkoľvek osoby, organizácie alebo súkromného podniku;

Podľa Článku 4 ods. 2 Dohovoru OSN, pokiaľ ide o hospodárske, sociálne a kultúrne práva, každý štát, ktorý je zmluvnou stranou tohto dohovoru sa zaväzuje prijať opatrenia v maximálnom rozsahu svojich prostriedkov a v prípade potreby aj v rámci medzinárodnej spolupráce s cieľom postupne dosiahnuť plnú realizáciu týchto práv bez toho, aby to malo vplyv na záväzky obsiahnuté v tomto dohovore, ktoré sú v súlade s medzinárodným právom bezprostredne uplatniteľné.

Podľa Článku 5 ods. 1 Dohovoru OSN, zmluvné strany uznávajú, že všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona a majú nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie.

Podľa Článku 28 ods. 1 Dohovoru OSN, zmluvné strany uznávajú právo osôb so zdravotným postihnutím na primeranú životnú úroveň pre ne aj pre ich rodiny vrátane dostatočnej výživy, oblečenia a ubytovania a na ustavičné zlepšovanie životných podmienok a podniknú príslušné kroky, ktorými zaručia a presadia uplatňovanie tohto práva bez diskriminácie na základe zdravotného postihnutia.

Podľa Článku 28 ods. 2 písm. a/ - e/ Dohovoru OSN, zmluvné strany uznávajú právo osôb so zdravotným postihnutím na sociálnu ochranu a na využívanie tohto práva bez diskriminácie na základe zdravotného postihnutia a podniknú príslušné kroky, ktorými zaručia a presadia uplatňovanie tohto práva vrátane týchto opatrení s cieľom zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k službám zásobovania obyvateľstva čistou vodou a zabezpečiť im prístup k vhodným a cenovo dostupným službám, pomôckam a k iným formám pomoci pre potreby súvisiace so zdravotným postihnutím; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím, najmä ženám a dievčatám so zdravotným postihnutím a starším osobám so zdravotným postihnutím, prístup k programom sociálnej ochrany a k programom znižovania chudoby; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím a ich rodinám, ktoré žijú v chudobe, prístup k pomoci od štátu s úhradou výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím vrátane vhodného vzdelávania, poradenstva, finančnej pomoci a odľahčovacích služieb; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím prístup k programom verejnej bytovej výstavby; zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k dávkam a programom dôchodkového zabezpečenia.

Podľa Článku 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa Článku 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

Podľa Článku 39 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

Podľa Článku 39 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

Podľa Článku 51 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Zákon č. 447/2008 Z. z. upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz"), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz") a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu. 1) (§ 1 ods. 1)

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z., cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z., kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného

postihnutia (ďalej len "kompenzácia") je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. 1a) Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu. 1)

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z., sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

Podľa § 18 ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z., pri zisťovaní príjmu, pri prehodnocovaní príjmu a pri rozhodovaní o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sa použijú ustanovenia podľa osobitného predpisu 29) (§ 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov; pozn. súdu) platné v čase rozhodovania o peňažných príspevkoch na kompenzáciu alebo v čase prehodnocovania príjmu u opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ak § 45 ods. 9 až 11 neustanovuje inak.

Podľa § 18 ods. 16 zákona č. 447/2008 Z. z., hranice príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu sú ustanovené v prílohách č. 10 až 14.

Podľa Prílohy č. 13 k zákona č. 447/2008 Z. z., skutočnosťou na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou je päťnásobok sumy životného minima.

Podľa § 18 ods. 18 zákona č. 447/2008 Z. z., fyzická osoba, ktorá žiada o peňažný príspevok na kompenzáciu okrem fyzickej osoby, ktorá žiada o peňažný príspevok na opatrovanie, a fyzická osoba, na ktorej opatrovanie sa príspevok žiada, vyhlasuje na osobitnom tlačive uvedenom v prílohe č. 15, či hodnota majetku, ktorý vlastní, je vyššia ako 39 833 eur. Podpis fyzickej osoby a fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na vyhlásení overí príslušný orgán bez poplatku.

Podľa § 41 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z., peňažný príspevok na kompenzáciu sa neposkytne alebo sa odníme a zastaví sa jeho výplata, ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím presahuje hranicu príjmu podľa § 18 ods. 16.

Podľa § 41 ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z., ak hodnota majetku fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyššia ako 39 833 eur, peňažný príspevok na kompenzáciu sa neposkytne alebo sa odníme a zastaví sa jeho výplata.

Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že žalobca žiadosťou z 24. mája 2016 na predpísanom tlačive požiadal o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla (s automatickou prevodovkou). Prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo 05. augusta 2016, Číslo: KE1/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2016/119409-0019 nevyhovel žiadosti žalobcu a nepriznal mu peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Na základe podaného odvolania žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie.

V konaní nebolo sporným, že žalobca je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanou na sprievodcu s určenou mierou funkčnej poruchy 70 %. Rovnako nebolo medzi účastníkmi sporné, že žalobca má z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle žalovaným vyhotoveného Komplexného posudku z 29. novembra 2016, Číslo: UPS/US6/SSVODPPKPC2/SOC/2016/12300 sociálne dôsledky v oblasti mobility a orientácie, kde je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, v oblasti zvýšených výdavkov, kde je odkázaný na ich kompenzáciu v súvislosti so zabezpečením prevádzky motorového vozidla. Taktiež v súvislosti s diétnym stravovaním, hygienou, ako aj v súvislosti s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia je odkázaný na príslušné kompenzačné príspevky.

Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla (s automatickou prevodovkou) nebol žalobcovi priznaný s poukazom na Prílohu č. 13 k zákonu č. 447/2008 Z. z., podľa ktorej skutočnosťou na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou je päťnásobok sumy životného minima a tiež na ustanovenie § 41 ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z., podľa ktorého sa peňažný príspevok na kompenzáciu neposkytne alebo sa odníme a zastaví sa jeho výplata, ak hodnota majetku fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyššia ako 39.833 eur.

Správne orgány, ako aj krajský súd nespochybňovali, že Dohovor OSN je medzinárodnou zmluvou, ktorá má prednosť pred zákonmi podľa Článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky. Nesúhlasili však s tvrdením žalobcu, že zákon č. 447/2008 Z. z. poskytuje výhody len určitej skupine zdravotne ťažko postihnutých osôb, kde kritériom je ich majetok a príjem, čím dochádza k neodôvodnenej diskriminácii (a vylúčeniu z poskytovania príspevkov) skupiny zdravotne ťažko postihnutých osôb s vyšším príjmom a majetkom. Zásadné pochybenie správnych orgánov prvého a druhého stupňa videl teda žalobca v aplikácii príslušných a na vec sa vzťahujúcich ustanovení zákona č. 447/2008 Z. z. v konaní a rozhodovaní o jeho žiadosti o peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, nakoľko je presvedčený, že tieto ustanovenia sú v priamom rozpore s Článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN, podľa ktorého zmluvné štáty uznávajú, že všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona a majú nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie.

Na úvod najvyšší súd uvádza, že systém sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike je založený na troch pilieroch, ktorými sú poisťovací systém, systém štátnej sociálnej podpory a systém sociálnej pomoci. Poisťovací systém je príspevkovým systémom viazucim sa na výkon ekonomickej činnosti umožňujúcej fyzickej osobe byť poistencom, a teda aj plniť si povinnosti súvisiace s odvodovými povinnosťami pre prípad vzniku sociálnej udalosti, v dôsledku ktorej dochádza k strate výkonu zárobkovej činnosti. Účastník poistného vzťahu teda nárok na dávku za predpokladu, že si platí poistné (prípadne za neho platí poistné štát - napríklad poistné na starobné poistenie). V tomto systéme sa uplatňuje predovšetkým princíp zásluhovosti. Systém štátnej sociálnej podpory je systém, v rámci ktorého, ak nastane určitá a štátom uznaná sociálna situácia sa poskytnú štátne dávky. Na rozdiel od poisťovacieho systému sa nevyžaduje plnenie odvodovej povinnosti, nárok na tento typ dávky nie je podmienený účasťou na sociálno-poisťovacích právnych vzťahoch a ani príjmovými pomermi oprávnených osôb; platí zásada rovnakého zabezpečenia pre všetkých. Systém sociálnej pomoci vychádza predovšetkým z príjmových pomerov, ide o tzv. testované dávky poskytované tým osobám, ktoré to vzhľadom na svoju sociálnu a ekonomickú situáciu reálne potrebujú. Účel tohto systému spočíva v sociálnej pomoci a to tak, aby príjemcu tejto pomoci a jeho spoločenské prostredie čo možno najviac podnecovali k aktívnemu riešeniu nepriaznivej tak sociálnej ako aj materiálnej situácie. V tomto type systému sa uplatňuje princíp subsidiarity, čo znamená, že sociálna pomoc sa poskytne iba tomu, kto si nevie pomôcť sám alebo nedostáva potrebnú pomoc z inej strany. Zároveň dotvára systém náhradných zdrojov a je založená na preukázaní nielen jej opodstatnenosti (potrebnosti), ale zároveň aj na preukázaní chýbajúcej schopnosti zabezpečiť sa vlastným pričinením. Sociálna pomoc je financovaná zo štátneho rozpočtu pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby v hmotnej núdzi na základe životného minima, ktoré je upravené v zákone č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V tomto prípade životné minimum ako spoločensky uznaná hranica príjmov fyzickej osoby predstavuje kľúčový pojem, od ktorého sa odvodzuje určovanie hmotnej núdze ako aj poskytovanie dávky a príspevkov podľa zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ale predovšetkým aj výška peňažných príspevkov podľa zákona č. 447/2008 Z. z.

Z hľadiska ústavného možno subsumovať danú problematiku pod kategóriu základných práv a slobôd druhej kategórie, ktoré sú z hľadiska slovenského ústavného práva zaradené v Piatom oddiele, Druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky a nazvanom Hospodárske, sociálne a kultúrne práva, ktoré vyžadujú skôr intervenciu štátu než jeho zdržanie sa (oproti základným právam a slobodám generácie prvej), a to za účelom zabezpečenia (v kontexte prejednávaného prípadu) predovšetkým materiálnej stránky jednotlivca. V porovnaní s prvou generáciou ľudských práv konkrétna podoba a podmienky uplatnenia práv druhej generácie podliehajú podstatne širšej miere uváženia zákonodarcu v závislosti od ekonomickej situácie štátu, či aktuálnej hospodárskej, sociálnej alebo kultúrnej politiky. Uvedené sa potom zásadne prejavuje v obsahu a v rozsahu týchto práv. Z vyššie citovaného Článku 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V kontexte s Článkom 39 Ústavy Slovenskej republiky podľa ktorého občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa (ods. 1) a tiež, že každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok (ods. 2) Ústava Slovenskej republiky splnomocnila zákonodarcu, aby zákonom (zákonmi) bližšie upravil samotnú realizáciu týchto ústavných práv. Týmito zákonmi sú najmä

Zákonník práce (zákon č. 311/2001 Z. z.), zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení, zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení, zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, zákony upravujúce príspevky (štátu) na podporu starostlivosti a výchovy dieťaťa v (náhradnej) rodine. Vzhľadom na uvedené, možno konštatovať, že esenciálny obsah sociálnych práv nie je zaručený ústavou, ale zákonom, t. j. zákonná právna úprava ustanovuje obsah a rozsah práva jednotlivca na sociálne zabezpečenie a zaručuje aj jeho uplatnenie.

Medzi tieto zákony je nutné zaradiť aj tu aplikovaný zákon č. 447/2008 Z. z., cieľom ktorého je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom. Postupom a pravidlami plynúcimi z tohto zákona sa predovšetkým kompenzujú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia, teda zmiernujú sa sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia formou poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu (zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) s tým, že za sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je nutné v zmysle platnej legislatívy považovať znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama. Zákon č. 447/2008 Z. z. upravujúci tzv. testované dávky (kam teda patrí aj peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla) okrem splnenia zákonnej podmienky odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom (§ 14 ods. 6 zákona), pre splnenie ktorej je relevantným lekársky posudok, okrem tohto (zdravotného hľadiska) stanovil aj ďalší limit - nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju esenciálnu kompenzačnú funkciu, pretože potenciálny žiadateľ o príspevok preukázateľne disponuje takým príjmom, z ktorého sa vie v tomto ohľade zabezpečiť sám. Z obsahu administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že žalobca v pozícii žiadateľa na osobitnom a predpísanom tlačive z 08. apríla 2016 vyhlásil, že vlastní majetok v hodnote presahujúcej 39.833 eur. Zároveň na základe dokladov predložených žalobcom, respektíve doložených do spisu na dožiadanie správneho orgánu bolo preukázané, že príjem žalobcu za rok 2015 činil spolu 37.269,12 eur; takto zistený príjem pozostával z invalidného dôchodku, nemocenských dávok (za obdobie od 01. januára 2015 do 31. januára 2015), príplatku za výkon funkcie prokurátora a čistého príjmu za rok 2015. Vzhľadom na tieto zistené skutočnosti, aj podľa názoru najvyššieho súdu bol správny postup správnych orgánov, keď nevyhoveli žiadosti žalobcu a peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla mu nepriznali. Výška príjmu žalobcu a jednak aj hodnota jeho majetku, mu objektívne umožňuje, aby si dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vykompenzoval z vlastných finančných zdrojov. Znevýhodnenie, ktoré v oblasti mobility skutočne má, dokáže (i napriek svojmu skutočne ťažkému zdravotnému postihnutiu) prekonať vlastnou zásluhou a vlastným pričinením. Žalobca ako fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nie je v situácii hmotnej ani sociálnej núdze, čo v konečnom dôsledku ani sám žalobca nenamietal. Nerozporoval spôsob výpočtu jeho príjmu na účely konania o peňažnom príspevku na kúpu osobného motorového vozidla a ani vyhodnotenie výšky hodnoty majetku, ktorý vlastní. Nemal teda výhrady k záveru správnych orgánov, že jeho priemerný mesačný príjem v roku 2015 bol vyšší ako päťnásobok sumy životného minima a ani k záveru, že vlastní majetok v hodnote presahujúcej 39.833 eur.

K namietanej diskriminácii najvyšší súd uvádza, že zákonodarca v zákone č. 447/2008 Z. z. upravil právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu (zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov). Zákon sa vzťahuje na ochranu fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím s tým, že hlavný cieľ spočíva v podpore ich sociálneho začlenenia do spoločnosti za súčasne ich aktívnej účasti pri zachovaní ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom. Z obsahu jeho právnej úpravy jednoznačne vyplýva, že práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom; týmto zákonom je zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), ktorý v odseku 2 ods. 1 upravuje, že dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia (zdravotné postihnutie; pozn. súdu) alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti 1a) (zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Zákonodarca ustanovuje kritériá, podľa ktorých sa posudzuje oprávnenosť žiadateľov o jednotlivé kompenzácie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia, aby sa predišlo jej zneužívaniu neoprávnenými osobami. Kladie základy inštitucionálneho zabezpečenia posudzovania žiadostí a samotného poskytovania peňažných príspevkov, teda zakotvuje jednotlivé oblasti, v ktorých sa sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia kompenzujú, posudkovú činnosť, zisťovanie príjmu a majetku, druhy peňažných príspevkov, príslušné orgány a ich pôsobnosť, konanie a povinnosti a zodpovednosť fyzickej osoby vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu. Ako jednu z podmienok na priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla stanovuje aj limit - nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju esenciálnu kompenzačnú funkciu (prejav ekonomickej a sociálnej politiky štátu). Týmto spôsobom však štát v žiadnom prípade nezasahuje do ochrany a postavenia osôb so zdravotným postihnutím. Práve naopak, preberá na seba pozitívny záväzok vo vzťahu k občanom s ťažkým zdravotným postihnutím, a to v rozsahu, ktorý je prijateľný z hľadiska dlhodobej udržateľnosti, keďže by bolo neúnosné, aby štát na základe univerzálnej a absolútnej solidarity garantoval poskytovanie peňažných príspevkov, prípadne ďalších výhod plynúcich z tohto zákona v absolútne všetkých prípadoch, t.j. systémom „každému a vo všetkom“. Možno v tejto súvislosti poukázať i na Článok 13 bod 1 Európskej sociálnej charty, podľa ktorého na zabezpečenie účinného výkonu práva na sociálnu a lekársku pomoc sa zmluvné strany zaväzujú zabezpečiť, aby sa ktorejkoľvek osobe bez dostačujúcich finančných prostriedkov, ktorá nie je schopná si ich zabezpečiť či už vlastným úsilím, alebo z iných zdrojov, najmä dávkami zo systému sociálneho zabezpečenia, poskytla primeraná pomoc a v prípade choroby nevyhnutná starostlivosť, ktorú si jej stav vyžaduje.

Tiež nebolo preukázané (a žalobca ani nenamietal), že by správne orgány rozhodujúce o priznaní peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla rozhodovali vo veci žalobcu vzhľadom na jeho pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie (napríklad zdravotné postihnutie) odlišne, ako rozhodovali o žiadostiach iných žiadateľov o peňažný príspevok tohto typu, ktorí boli vzhľadom na ich ťažké zdravotné postihnutie v identickej situácii (t. j. že by títo iní žiadatelia mali rovnaké zdravotné postihnutie, rovnakú mieru zdravotného postihnutia, rovnaké ekonomické zázemie, poberali rovnaké dávky, mali obdobné sociálne zázemie, vo veci by boli vypracované obdobné odborné posudky a podobne, a na rozdiel od žalobcu im bol priznaný peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla). Najvyšší súd z uvedených dôvodov nemohol prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že v danej veci bolo vo vzťahu k jeho osobe rozhodnuté diskriminačne a tým aj v rozpore s Článkom 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a prípadne aj s Článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN. Navyše vo vzťahu k Dohovoru OSN najvyšší súd (odhliadnuc od už vyššie uvedeného) považuje za potrebné uviesť, že rozpor s menovaným článkom ani nie je daný, nakoľko žalobca namietal výlučne tú skutočnosť, že vo vzťahu k jeho osobe došlo k diskriminácii, kritérium ktorej mal predstavovať majetok (príjem), teda, že v konaní správnych orgánov dochádzalo k neodôvodnenej diskriminácii (vylúčeniu z poskytovania príspevkov) skupiny zdravotne ťažko postihnutých osôb s vyšším príjmom a majetkom. Žalobcom namietaná diskriminácia sa teda nedotýkala

žalobcu ako fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ale výlučne ako fyzickej osoby s vyšším príjmom, respektíve majetkom vyššej hodnoty, než ktorú určuje zákon č. 447/2008 Z. z.

V súvislosti s námietkou žalobcu, že rozsudok krajského súdu je nedostatočne zdôvodnený, najvyšší súd uvádza, že rozsudok je vo svojej podstate odôvodnenia pomerne stručný, avšak vzhľadom na to, že žalobcom podaná žaloba obsahovala iba jeden vecný žalobný bod, ku ktorému sa krajský súd vyjadril, nebol daný dôvod na jeho zrušenie. Odôvodnenie súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Vzhľadom na osobitosti súdneho preskúmavacieho konania, je postačujúce stručné uvedenie dôvodov so záverom, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čím sa krajský súd stotožnil s vecnými dôvodmi žalovaného správneho orgánu, uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí oboch stupňov v danej veci, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o príslušnom peňažnom príspevku.

Žalobca v kasačnej sťažnosti citoval právne závery z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva, Súdneho dvora Európskej únie ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, tieto však boli buď tak všeobecného charakteru, ktoré by bolo možné aplikovať skoro na každú prejednávajúcu vec bez reálne a konkrétne založeného vzťahu k nej, alebo v nich išlo o celkom iné skutkové prípady a právne závery s tým, že žalobca ich nestotožnil so svojím prípadom v danej veci, čo je však nedostatočné.

Najvyšší súd rovnako ako súd krajský nepovažoval tiež za dôvodné prerušiť konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b/ SSP a predložiť vec Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o súlade ustanovení § 41 ods. 12, § 18 ods. 16, § 18 ods. 18 zákona č. 447/2008 Z. z. s Článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN. Nakoľko žalobný bod, ako aj dôvody prezentované žalobcom a podľa neho odôvodňujúce prerušenie konania splyvajú, respektíve vychádzajú z toho istého právneho základu, najvyšší súd bez ďalšieho odkazuje na svoje zdôvodnenie uvedené vyššie a návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.“

30. Kasačný súd súčasne zistil, že v obdobnej veci totožných účastníkov konania, predmetom ktorého bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava), ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie žalobcu, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný rozsudkom sp. zn. 9Sžsk/104/2017 zo dňa 12. decembra 2018 tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol, súčasne zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania. V uvedenej veci Krajský súd v Košiciach rozhodol rozsudkom č. k. 1Sa/3/2017-39 zo dňa 09. júna 2017 tak, že podľa § 190 SSP zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11536 zo dňa 05.12.2016, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE1/OPPnKĹZPaPČ/SOC/2016/119412-0020 zo dňa 03.08.2016 o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie. Zamietol tiež návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 SSP. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

31. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (9Sžsk/104/2017 zo dňa 12. decembra 2018) bolo podrobené prieskumu ústavnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý uznesením sp. zn. I. ÚS 229/2019-34 zo dňa 4. júna 2019 rozhodol tak, že ústavnú sťažnosť odmietol.

32. Ústavný súd v uvedenom uznesení konštatoval:

„32.1. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za

zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Základným argumentom v správnej žalobe, s ktorým sa podľa sťažovateľa najvyšší súd vysporiadal nedostatočne, bolo jeho tvrdenie, že ustanovenia § 38 ods. 17, § 41 ods. 12 a § 18 ods. 18 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia spôsobujú jeho diskrimináciu z dôvodu jeho vyššieho príjmu a majetku. Najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku zrozumiteľne a v adekvátnom rozsahu vysporiadal s touto sťažovateľovou argumentáciou a uviedol: „Zavedením podmienky maximálneho príjmu viazaného na násobok sumy životného minima podľa názoru kasačného súdu k neprípustnému zásahu do právnej istoty nedošlo. Takéto kritérium nemožno považovať ani za diskriminačné, keďže sa bez rozdielu týka všetkých osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorých príjem pre jednu plnoletú fyzickú osobu presahuje trojnásobok sumy životného minima podľa osobitného predpisu. Je pritom právom štátu, aby v súlade s čl. 39 ods. 3 Ústavy upravil podrobnosti o práve na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu či v starobe v zákone. Právna úprava v zákone č. 447/2008 Z. z. napriek tomu, že obsahuje limity (z hľadiska príjmu a majetku vo vlastníctve žiadateľa) pre samotný vznik nároku na peňažné príplatky, plne korešponduje prevzatým medzinárodnoprávnym záväzkom...

Príspevok na diétne stravovanie však žalobcovi nebolo možné priznať z dôvodu jeho preukázaného príjmu (podľa § 38 ods. 17 zákona č. 447/2008 Z. z.) a tiež z dôvodu vlastníctva majetku nad sumu 39.833 eur (§ 41 ods. 12 zákona č. 447/2008 Z. z.), nakoľko jednak výška príjmu sťažovateľa a jednak aj hodnota jeho majetku, mu objektívne umožňuje, aby si dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vykompenzoval z vlastných finančných zdrojov. Sťažovateľ je v pozitívnom zmysle slova natoľko aktívny a produktívny, že znevýhodnenie, ktoré v oblasti zvýšených výdavkov skutočne reálne má, dokáže (napriek svojmu skutočne ťažkému zdravotnému postihnutiu) prekonať vlastnou zásluhou a vlastným pričínením (resp. zhodnotením vlastného majetku).“ Uvedené najvyšší súd doplnil veľmi vhodne aj poukazom na širší kontext, že príspevok na diétne stravovanie je formou sociálnej pomoci, ktorá predstavuje podporu osobám bez dostatočného príjmu. Teda ide o súčasť sociálnej záchrannej siete ako garancie minimálneho štandardu, ktorá je stanovená zákonom o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. V kontexte § 2 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia potom peňažný prostriedok na diétne stravovanie, o ktorý požiadal aj sťažovateľ, kompenzuje sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia (zvýšené výdavky) s cieľom zmierniť ho alebo prekonať, a to práve a výlučne formou poskytnutia peňažných prostriedkov. Nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju nosnú kompenzačnú funkciu, pretože potenciálny adresát preukázateľne disponuje takým príjmom, z ktorého sa vie v tomto ohľade zabezpečiť sám, nemožno bez ďalšieho chápať ako diskrimináciu tých osôb, ktoré sú zdravotne ťažko postihnuté, no dosahujú vyšší príjem (resp. majú dostatočný majetok), ako sa nesprávne domnieva sťažovateľ (bližšie v bodoch 26 až 36 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu). Ústavný súd sa v tomto smere úplne stotožňuje s takto vyjadreným právnym názorom najvyššieho súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa nezistil žiadnu možnosť porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K druhej námietke sťažovateľa, ktorou poukazoval na nesúlad ustanovenia právneho predpisu s označenými základnými právami, resp. princípmi, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v rámci ústavného poriadku Slovenskej republiky (dovtedy, kým ústavný súd v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy nerozhodne inak, pozn.) sa uplatňuje zásada prezumpcie ústavnosti všeobecne záväzných právnych predpisov, čo platí aj vo vzťahu k zákonu o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Inými slovami, postup (a následné rozhodnutie, pozn.) súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa v konaní o jeho

ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k sťažovateľom (v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) namietanému nesúlade označených ustanovení zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia s ústavou a s relevantnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už mnohokrát zdôraznil, že táto otázka sa môže stať len predmetom konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, a to iba v prípade, ak kvalifikovaný návrh na začatie tohto typu konania predloží subjekt, ktorý je k tomu podľa ústavy alebo zákona aktívne legitimovaný (m. m. IV. ÚS 11/04, III. ÚS 262/04, IV. ÚS 199/07, I. ÚS 414/2010, II. ÚS 253/2016, II. ÚS 266/2016, II. ÚS 291/2016, IV. ÚS 470/2018), pričom sťažovateľ ako fyzická osoba k aktívne legitimovaným subjektom nepatrí. Z uvedeného zároveň vyplýva, že ústavný súd v rámci konania o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený akýmkoľvek spôsobom rozhodovať o súlade právnych predpisov [porovnaj čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, resp. čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy a § 74 a nasl. zákona o ústavnom súde]. 46.1 Ústavný súd ešte dodáva, že každé konanie pred ústavným súdom je ústavou koncipované výlučne ako samostatné konanie, a preto platná právna úprava neumožňuje uskutočniť v rámci určitého typu konania aj iný typ konania (konaní) pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 66/01, II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07), t. j. vo veci sťažovateľa v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Tento právny názor má nesporne aj ústavnú relevanciu, keďže v takomto prípade by si senát ústavného súdu, do ktorého pôsobnosti patrí rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (pozri čl. 131 ods. 2 ústavy), prisvojil pôsobnosť vo veci, ktorá je ústavou (pozri čl. 131 ods. 1 ústavy) zverená do pôsobnosti pléna ústavného súdu. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou prisvojovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj m. m. IV. ÚS 50/2010). Vzhľadom na už uvedené by ústavný súd ani po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení čl. 5 ods. 1 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 14 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20, resp. čl. 21 ods. 1 charty napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Nad rámec záverov v predošlom bode vo vzťahu k označeným článkom 20 a 21 ods. 1 charty ústavný súd podotýka, že ustanovenia charty sa vzťahujú na členské štáty len vtedy, ak ich vnútroštátne orgány aplikujú právo Európskej únie. Ústavný súd konštatuje, že v konaní v rámci správneho súdnictva, ktoré bolo ukončené napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, sa neaplikuje právo Európskej únie, a teda ani charta nie je v tomto prípade aplikovateľná. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy (ako aj čl. 14 dohovoru, pozn.), ústavný súd konštatuje, že tento článok má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Ústavný súd v prípade čl. 12 ods. 2 ústavy stabilne judikuje, že tu ide o pozitívny záväzok štátu premietnuť do právneho poriadku tie antidiskriminačné zásady a opatrenia, ktoré uvedený článok obsahuje, a nie je teda priamo aplikovateľný orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch (III. ÚS 51/08, III. ÚS 316/2011).

Tretia námietka sťažovateľa sa týkala prechodu dôkazného bremena. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porov. IV. ÚS 127/2012). Keďže správny súd nie je skutkovým súdom, to znamená, že v konaní v rámci správneho súdnictva nemôže ani teoreticky dôjsť k prechodu dôkazného bremena na žalovanú stranu, ako to antidiskriminačný zákon predpokladá v sporových konaniach, v ktorých prebieha dokazovanie na ustálenie skutkového stavu. Rozhodovanie súdu v rámci správneho súdnictva teda ani nemožno považovať za antidiskriminačný spor. Na zdôraznenie už uvedeného ústavný súd poukazuje aj na § 11 ods. 3 antidiskriminačného zákona, ktorý stanovuje subsidiárnu pôsobnosť Civilného sporového poriadku na konanie v antidiskriminačných sporoch, a nie Správneho súdneho poriadku. V danom prípade preto nemohli byť porušené ani základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2

ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo svojej štvrtej námietke sťažovateľ spochybňoval postup najvyššieho súdu, ktorý neprerušil konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku k uvedenému uviedol: „O návrhu sťažovateľa, aby konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b/ prerušil kasačný súd a aby vec predložil Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o súlade ustanovení § 38 ods. 17, § 41 ods. 12 a § 18 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov s článkom 5 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, kasačný súd rozhodol tak, že ho zamietol, nakoľko ho (tak ako aj krajský súd) nepovažoval za opodstatnený, keďže v kontexte všetkých argumentov uvedených už vyššie (na rozdiel od názoru sťažovateľa) dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre vyvolanie konania o súlade právnych predpisov.“ Ústavný súd len dopĺňa, že podľa § 100 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku strana v konaní nemá právny nárok, aby konajúce súdy vyhoveľi jej návrhu na prerušenie konania. K záveru o potrebe prerušenia súdneho konania musí dôjsť samotný konajúci súd (v takomto prípade by rozhodol o prerušení konania aj bez návrhu). K odôvodneniu záveru, že nie sú splnené podmienky pre vyvolanie konania o súlade právnych predpisov, ústavný súd poukazuje na bod 45 tohto uznesenia, v ktorom odkazuje na ústavne súladné vysvetlenie a právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku. Ani táto námietka preto nebola spôsobilá preukázať porušenie sťažovateľom uvádzaných základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru.

Vo vzťahu k čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy ústavný súd ešte podotýka, že ustanovenia týchto článkov ústavy sú súčasťou základných princípov ústavy a vzhľadom na to nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych konaniach o porušení základných práv a slobôd uvedených v druhej hlave ústavy (m. m. II. ÚS 821/00, I. ÚS 176/07I. ÚS 485/2010).

Z už uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd v napadnutom konaní, ktoré vyústilo do vydania napadnutého rozsudku, ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, ich aplikácia bola v súlade s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú, a svoje tvrdenia riadne odôvodnil tak, že tým vytvoril preskúmateľné a odôvodnené rozhodnutie bez akýchkoľvek známok svojvôle. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je z pohľadu už popísaných záverov ústavne udržateľný a neexistuje v tomto smere žiadny dôvod, aby ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie ústavných práv sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy, jeho práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru, jeho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 charty a jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 ústavy. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako +e neopodstatnenú.

Sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti navrhoval, aby ústavný súd vyslovil aj porušenie čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 ústavy, resp. čl. 1 a čl. 3 ods. 1 listiny. V konkrétnej argumentácii v rámci svojej ústavnej sťažnosti žiadny z týchto článkov nepriradil ku konkrétnym námietkam (ústavný súd námietky sťažovateľa zhrnul v bode 43 a rozobral ich v bodoch 45 až 51). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávneho, relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 241/2013, III. ÚS 313/2016, III. ÚS 570/2017). Navyše vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 3 ústavy ústavný súd odkazuje aj na bod 47 tohto uznesenia. Ústavný súd preto musel odmietnuť ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.“

33. Vychádzajúc z právnych záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu kasačného vyslovených v rozsudkoch sp. zn. 7Sžsk/1/2018 dňa 29. mája 2019 a sp. zn. 9Sžsk/104/2017 zo dňa 12. decembra 2018 a z právnych záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovených v uznesení sp. zn. I. ÚS 229/2019-34 zo dňa 4. júna 2019 a zo skutkových okolností posudzovaného prípadu, kasačný súd mal preukázané, že na otázky nastolené žalobcom v posudzovanej veci sa už vyjadrili v

uvedených rozhodnutiach ústavný súd, ako aj najvyšší súd, s ktorým právnym názorom sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu. Z uvedených dôvodov najvyšší súd v danej veci námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu, ktorými žalobca namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom mu ako účastníkovi konania znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p. a napadnutým rozsudkom krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p., vyhodnotil ako nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho súdu a jeho súladnosť so zákonom. Z dôvodov uvedených vyššie kasačný súd nevyhovел kasačnej sťažnosti žalobcu, a podľa § 461 SSP jeho kasačnú sťažnosť podanú proti napadnutému rozsudku krajského súdu zamietol.

34. Najvyšší súd rovnako ako krajský súd nepovažoval za dôvodné prerušiť konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b/ SSP a predložiť vec Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o (ne)súlade ustanovení § 41 ods. 12, § 18 ods. 16, § 18 ods. 18 zákona č. 447/2008 Z. z. s článkom 5 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. I pri posudzovaní tohto návrhu žalobcu kasačný súd vychádzal z právnych záverov vyslovených ústavným súdom, ako aj najvyšším súdom v rozhodnutiach uvedených vyššie, s ktorým právnym záverom sa plne stotožňuje. Aj podľa názoru najvyššieho súdu nakoľko žalobný bod, ako aj dôvody prezentované žalobcom a podľa neho odôvodňujúce prerušenie konania splyvajú, respektíve vychádzajú z toho istého právneho základu, najvyšší súd bez ďalšieho odkazuje na svoje zdôvodnenie uvedené vyššie a návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

35. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal. Žalobcovi z dôvodu, že v tomto konaní nemal úspech nemal (§ 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému z dôvodu, že nebola splnená podmienka výnimočnosti (§ 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 168 veta druhá S.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.